

Joan Vinyoli

Visat núm. 18
(octubre 2014)

per Ramon Farrés

L'activitat de Joan Vinyoli com a traductor es resumeix pràcticament en un sol nom: Rainer Maria Rilke. Al començament dels anys trenta, quan començava a publicar els primers poemes, Vinyoli va topar a la revista *D'Ací d'Allà* amb la traducció d'un fragment de *Quaderns de Malte*, que el va intrigar i el va fer interessar per l'obra del poeta de Praga.

Manuel Sánchez Sarto, company de Vinyoli a l'editorial Labor, en què treballava, li va proporcionar un exemplar de *Das Stundenbuch* (El llibre d'hores), i poc temps després Vinyoli ja publicava les seves versions de dos poemes d'aquest llibre a *La Publicitat*. Era el començament d'una dedicació a Rilke que el va ocupar fins al final de la vida.

L'any 1954 Vinyoli va publicar les versions de quatre *Sonets a Orfeu* al volum *Homenatge a Carles Riba en complir seixanta anys*, un gest ple de sentit, perquè s'havien conegut precisament arran d'aquelles primeres versions rilkeanes dels anys trenta. Vinyoli anava traduint pacientment mostres de la poesia de Rilke a mesura que s'anava endinsant en la seva obra i alhora anava construint el corpus poètic propi. De fet, Rilke va ser present en la poesia de Vinyoli des de l'*opera prima*, *Primer desenllaç*, en forma de citacions i homenatges, i així no ens ha d'estranyar que, quan als anys setanta va recollir la seva obra completa fins aleshores, hi inclogués un apartat amb versions del poeta de Praga.

Un nivell més en aquesta interrelació Rilke-Vinyoli el constitueixen els *Cants d'Abelone*, publicats als anys vuitanta i inspirats pel «Cant d'Abelone» de Rilke, que, versionat per Vinyoli, encapçala el recull. Finalment, l'any 1984, poc abans de morir, Vinyoli es va decidir a publicar una selecció de les versions de Rilke que havia anat fent al llarg de la vida, en un volum titulat justament així, *Versions de Rilke*, al qual va seguir un any més tard, ja de manera pòstuma, *Noves versions de Rilke*.

En total, Vinyoli va publicar cinquanta-set traduccions de poemes de Rilke, pertanyents als llibres *Das Stundenbuch* (Llibre d'hores), *Das Buch der Bilder* (El llibre de les imatges), *Neue Gedichte* (Nous poemes), *Die Sonnette an Orpheus* (Els sonets a Orfeu) i *Duineser Elegien* (Elegies de Duino), a més del «Cant d'Abelone», extret dels *Quaderns de Malte*.

Un altre autor que va influir molt sobre Vinyoli va ser Friedrich Nietzsche, de qui també va versionar alguns poemes, recollits a «Sis poemes de Nietzsche», que va publicar a la revista *Quaderns Crema* l'any 1979. I per acabar de completar les traduccions poètiques al català, cal recordar que el seu llibre *Domini màgic*, de 1984, inclou una versió de la «Cançó d'Ariel», procedent de *La tempesta*, de Shakespeare.

Durant la Guerra Civil i en la immediata postguerra Vinyoli va fer també un parell de traduccions de caire més professional, a l'espanyol, en col·laboració amb Ernest Martínez Ferrando i José María Quiroga. Es tracta d'una *Historia de la literatura* de l'autor alemany Klabund i d'un recull de narracions de l'escriptor danès Jens Peter Jacobsen, titulat *Aquí debieran florecer rosas*.

Finalment cal esmentar que Vinyoli havia traduït poemes de Goethe, Hölderlin i altres autors per a una antologia de poesia alemanya en espanyol que no es va arribar a publicar. Algunes d'aquestes traduccions es conserven entre el llegat del poeta.

[**Per saber-ne més**](#)